



WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 19 sierpnia 2015 r.

PS-KNPS.431.6.18.2015.KD

Pani
Anna Weneny
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Bolesławcu

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 25, 26 i 27 maja 2015 roku na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art.126 i art.127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.) zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543, ze zm.) zespół kontrolny w składzie: Katarzyna Dereń – starszy inspektor wojewódzki: przewodniczący zespołu, Urszula Szczebłowska – starszy inspektor wojewódzki: kontroler, z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bolesławcu, z siedzibą w Kruszynie ul. Kasztanowa 1a, 59-700 Bolesławiec z zakresu zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji: zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym – art. 17 ust. 1 ustawy, zadań własnych gminy – art. 17 ust. 2 ustawy, zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w art. 18 ust. 1 ustawy, a także wybranych zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2014 roku do 25 maja 2015 roku.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o zatwierdzony w dniu 29 grudnia 2014 roku przez Wojewodę Dolnośląskiego plan kontroli na I półroczu 2015 roku.

W trakcie kontroli jednostką kierowała Pani Anna Weneny powołana na stanowisko Kierownika GOPS z dniem 1 stycznia 2002 roku.

Pani Anna Weneny jest odpowiedzialna za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień.

Podpisany w dniu 3 sierpnia 2015 roku protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenił pozytywnie z nieprawidłowościami działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolesławcu w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z cytowanej ustawy.

Z ustaleń wynika, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19, 20 ustawy.

Gmina nie realizuje zadania wynikającego z art. 17 ust. 1 pkt 1, ponieważ nie posiada strategii rozwiązywania problemów społecznych. Ponadto nie realizuje zadań wskazanych w art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9, 12 ustawy, bowiem w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach w tym zakresie.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że w przypadku zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, Kierownik Ośrodka, na podstawie upoważnienia Wójta Gminy Bolesławiec, wydawał decyzje administracyjne dotyczące potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 581).

Ponadto stwierdzono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2, pkt 1, 4, 5 ustawy. Nie realizuje natomiast zadań z art. 17 ust. 2 pkt 2, 3 ustawy. Organ kontrolny ustalił, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6 ustawy. Pozostałe zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 5, 7, 8 i 9 ustawy nie były wykonywane, z uwagi na brak zgłoszeń w tym zakresie.

W Gminie Bolesławiec nie są realizowane zadania wskazane w art. 110 ust. 4 ustawy. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej składał Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka (art. 110 ust. 9), natomiast nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5) oraz nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6), natomiast pracownicy socjalni udzielali informacji, udostępniali potrzebne druki oraz pomagali w przygotowaniu niezbędnej dokumentacji i w wypełnianiu wniosków.

Na sformułowanie oceny wpływ miały następujące nieprawidłowości:

- brak spełnienia wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych świadczących pracę

socjalną w środowisku;

- błędne ustalenie dochodu rodziny w przypadku udzielania pomocy z tytułu zdarzenia losowego;
- błędne ustalenie okresu objęcia ubezpieczeniem w decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- brak pisemnego udokumentowania przyznawania świadczeń niepieniężnych za okres poprzedzający dzień złożenia wniosku;
- błędne ustalenie okresu oraz kwoty przyznanego zasiłku okresowego z tytułu bezrobocia.

W trakcie czynności kontrolnych dokonano następujących ustaleń:

W GOPS w Bolesławcu na dzień rozpoczęcia kontroli - 25 maja 2015 roku - zatrudnionych było 5 pracowników socjalnych realizujących pracę socjalną w środowisku. Ponadto ustalono, że rejon działania GOPS w Bolesławcu obejmuje Gminę Bolesławiec zamieszkałą przez 13 758 mieszkańców. Zgodnie z art. 110 ust 11 ustawy, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. W przypadku GOPS w Bolesławcu wskaźnik ten nie jest spełniony.

W sprawie nr 1(A.D.) błędnie ustalono dochód rodziny w przypadku udzielania pomocy z tytułu zdarzenia losowego (decyzja nr PS.821.22.1.2014 z dnia 10.06.2014 roku). W dochodzie rodziny nie uwzględniono rzeczywistej kwoty otrzymywanej przez stronę renty oraz dochodu z gospodarstwa rolnego o powierzchni 4,1735 ha przeliczeniowego. Powyższe jest niezgodne z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi, że za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach, kwotę alimentów świadczoną na rzecz innych osób. Dochód rodziny w tym przypadku nie miał wpływu na udzielenie pomocy i jej wysokość.

W sprawie nr 3 (S.K.) błędnie ustalono okres objęcia ubezpieczeniem w decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków

publicznych. Decyzją nr PS.U.Zdr.804.4.2015 z dn. 28.02.2015 roku potwierdzono prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na okres od 1 marca 2015 roku do 29 kwietnia 2015 roku, zamiast od dnia złożenia wniosku lub w przypadku udzielenia świadczeń w stanie nagłym, od dnia udzielenia świadczenia – na okres 90 dni.

Pomoc w postaci usług w niżej wymienionych sprawach udzielana była od początku miesiąca, mimo, że wnioski osób o udzielenie tej formy pomocy wpływały do Ośrodka w różnych dniach miesiąca, nawet po 4 tygodniach od daty faktycznego objęcia ich usługami. Sytuacja dotyczyła 2 następujących spraw (4 decyzji): nr 2 (E.H.) decyzja Nr PS.821.9770.2014 z dnia 22.09.2014 r., Nr PS.821.10512.2015 z dnia 30.03.2015 r. i nr 3 (R.F.) Nr PS.821.9596.2014 z dnia 17.07.2014 r., Nr PS.821.10358.2015 z dnia 21.01.2015 r. Z akt spraw nie wynikało, że usługi za ten okres zostały przyznane z urzędu. Przyznanie usług opiekuńczych od daty wcześniejszej niż faktyczna data złożenia wniosku przez stronę powinno mieć uzasadnienie w udzieleniu pomocy w formie usług z urzędu – zgodnie z art. 102 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. W aktach nie udokumentowano pisemnie faktu przyznania świadczenia w tej formie za okres poprzedzający złożenie wniosku o przyznanie pomocy, zgodnie z obowiązującą zasadą pisemności postępowania administracyjnego wynikającą z art. 14 k.p.a. W wymienionych sprawach trudno również ustalić datę wszczęcia postępowania z urzędu, za którą uważa się dzień pierwszej czynności urzędowej podjętej przez uprawniony podmiot, o której zawiadomiono stronę. Nie stanowią, bowiem wszczęcia postępowania czynności wewnętrzne, które są podejmowane w celu wstępnego ustalenia stanu sprawy i oceny zasadności wszczęcia postępowania.

W sprawie nr 1 (L.P.) decyzją nr PS.821.9267.2014 z dnia 24.02.2014 r. przyznano klientowi świadczenie w formie zasiłku okresowego z tytułu bezrobocia od lutego do marca w wysokości 353,67 zł miesięcznie, gdzie klient w dniu 12 lutego 2014 roku dokonał rejestracji w PUP. Zasiłek okresowy za miesiąc luty z powodu bezrobocia powinien być przyznany od dnia 12 lutego 2014 roku – od dnia zarejestrowania się w PUP.

Zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. W przypadku braku uprawnień strony do świadczeń za cały miesiąc świadczenia z pomocy społecznej przyznaje się za daną część miesiąca, dzieląc pełną kwotę przyznanego świadczenia przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni objętych świadczeniem.

Ponadto w trakcie czynności kontrolnych ustalono, że:

Gmina Bolesławiec nie posiada opracowanej gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Zgodnie z treścią art. 17 ust.1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Strategia jest podstawowym dokumentem wyznaczającym kierunki prowadzonej polityki społecznej na terenie gminy. Zgodnie z art. 16b, ust. 2 ustawy strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera w szczególności: 1) diagnozę sytuacji społecznej; 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią; 3) określenie:

- a) celów strategicznych projektowanych zmian,
- b) kierunków niezbędnych działań,
- c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
- d) wskaźników realizacji działań.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U z 2013 r. poz. 594, ze zm.) rada gminy uchwała gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych.

Ponadto stwierdzono, że Gmina nie posiada uchwały dotyczącej ustalenia wysokości oraz szczegółowych warunków i trybu przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie. Zgodnie z art. 43 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej rada gminy w drodze uchwały określa wysokość oraz szczegółowe warunki i tryb przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie. Jeżeli pieniężna pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie przyjmuje postać jednorazowego zasiłku celowego, o którym mowa w art. 43 ust. 2, to przyznanie świadczenia może nastąpić wyłącznie na zasadach i pod warunkami określonymi w uchwale rady gminy. Rada gminy jest zobowiązana podjąć uchwałę, w której powinny znaleźć się trzy rodzaje unormowań: 1) dotyczące wysokości zasiłku na ekonomiczne usamodzielnienie, 2) szczegółowe warunki przyznawania tego zasiłku oraz 3) tryb przyznawania zasiłku celowego.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Mając na uwadze liczbę mieszkańców oraz ilość pracowników socjalnych realizujących pracę socjalną w terenie, doprowadzić do zatrudnienia pracowników socjalnych do poziomu określonego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

Podstawa prawna: art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.).

Termin wykonania: do dnia 31 stycznia 2016 roku.

2. Za dochód uważać sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o : 1) miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych; 2) składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; 3) kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163, ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

3. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej wydawać świadczeniobiorcom na okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest:

- dzień złożenia wniosku,

- w przypadku udzielenia świadczeń w stanie nagłym – dzień udzielenia świadczenia – chyba, że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

Podstawa prawna: art. 54 ust 7 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 roku (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027).

Termin realizacji: na bieżąco.

4. Datę rozpoczęcia realizacji pomocy w formie świadczeń niepieniężnych ustalać z uwzględnieniem wniosku osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego, a także pomocy przyznanej z urzędu.

Pisemnie utrzymywać w aktach, w formie protokołu lub podpisanej przez stronę adnotacji, fakt realizowania pomocy za okres poprzedzający złożenie wniosku o przyznanie świadczeń.

Podstawa prawna: art. 102 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.), art. 14 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 267, ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznawać i wypłacać za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymagana dokumentacją. W przypadku braku uprawnień strony do świadczeń za cały miesiąc, świadczenia z pomocy społecznej przyznawać za daną część miesiąca, dzieląc pełną kwotę przyznanego świadczenia przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni objętych świadczeniem.

Podstawa prawna: art. 106 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota Grzybowska
Z-CIA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Pan Andrzej Dutkowski
Wójt Gminy Bolesławiec
2. a/a

URZĘD WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Anna Olszowska